

Anna WANCLAW
 Politechnika Gdańska
 Wydział Architektury, Katedra Sztuk Wizualnych
 ul. Gabriela Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk
 tel./ fax: 58 347 23 15 e-mail: awan@pg.gda.pl

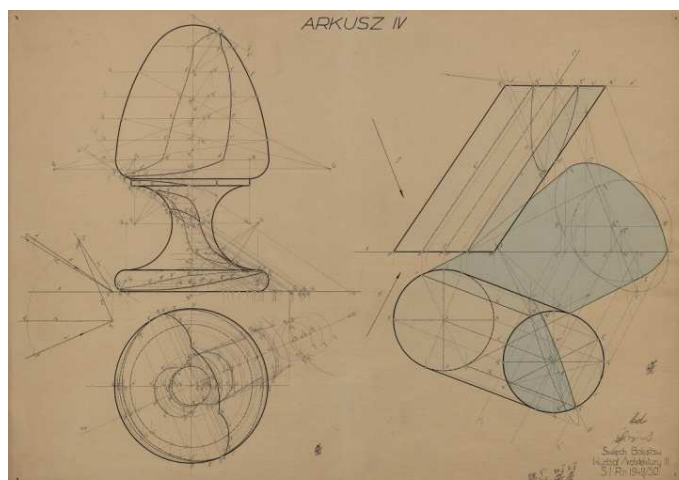
PROGRAM NAUCZANIA GEOMETRII WYKREŚLNEJ NA WYDZIALE ARCHITEKTURY PG, LATA 1945-2012

Słowa kluczowe: *geometria wykreślna, program nauczania*

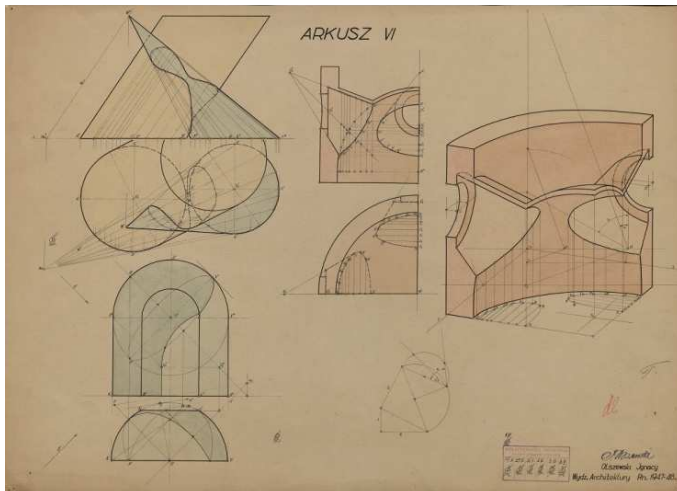
Ramy Kwalifikacji dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego przygotowane zostały w ramach Procesu Bolońskiego i przyjęte w 2005 roku na konferencji w Bergen. Stanowią one opis wzajemnych relacji między kwalifikacjami, integrujący różne krajowe podsystemy kwalifikacji, co ma służyć większej przejrzystości, dostępności i jakości zdobywanych kwalifikacji. Kraje UE, tworząc Krajowe Ramy Kwalifikacji, są zobowiązane przed upływem 2012 r., do zawarcia odniesienia do odpowiedniego poziomu europejskich ram w wystawianych przez nie indywidualnych zaświadczeniach o kwalifikacjach (np. dyplomy uczelni).

Przyjęcie tych regulacji ma bezpośredni wpływ na zrewidowanie istniejących programów studiów i opisu treści programowych poszczególnych przedmiotów pod kątem efektów kształcenia, co dotyczy również geometrii wykreślonej. Jest to dobra okazja do przeanalizowania poprzednich programów nauczania tego przedmiotu i prześledzenia ich ewolucji.

Na Politechnice Gdańskiej, która rozpoczęła działalność w 1945 r., dydaktyką geometrii wykreślonej zajął się przybyły ze Lwowa prof. F. Otto, były pracownik Katedry Geometrii Wykreślonej Politechniki Lwowskiej. Nic więc dziwnego, że przyjęty program i metodyka nauczania wykazywały ścisłe związki z metodami wypracowanymi na przedwojennej uczelni. W pierwszych latach powojennych w programie na Wydziale Architektury były trzy semestry geometrii wykreślonej, odpowiednio po 4, 3 i 1 godz. wykładu oraz 3 godz. ćwiczeń na kolejnych semestrach. W ciągu całego roku student wykonywał 6 arkuszy rysunkowych na formacie A2, w technice trwałej – tuszem, częściowo podmalowywanych w kolorze. Semestr trzeci poświęcony był wyłącznie perspektywie (3 arkusze formatu A2).

Rys. 1. Arkusz rysunkowy nr IV z roku 1949/50, ze zbiorów Pracowni Historii Politechniki Gdańskiej

Rys. 2. Arkusz rysunkowy nr VI z roku 1949/50, ze zbiorów Pracowni Historii Politechniki Gdańskiej

W późniejszych latach następowała stopniowa redukcja programu, aż do roku 1965/66 kiedy przyjęto 2 godz. wykładu i ćwiczeń, (na trzecim semestrze została 1 godz. wykładu i 2 godz. ćwiczeń z perspektywy malarskiej, do likwidacji tych zajęć w latach 80.). Większość arkuszy rysunkowych wykonywano już na formacie A4, ołówkiem. W takiej formie zajęcia prowadzono przez blisko 40 lat.

Ostatnia zmiana do obecnego wymiaru 2 godzin wykładu i 1 godziny ćwiczeń na pierwszym roku nastąpiła w roku 2004/05. Obecna rekonstrukcja programu nie prowadzi na szczęście do zmniejszenia liczby godzin przedmiotu, ale do analizy nabytych umiejętności po ukończeniu kursu i ściślejszego dostosowania materiału ćwiczeniowego do oczekiwanych efektów kształcenia. Ideą nowego programu ma być także powiązanie przedmiotów w bloki tematyczne w celu optymalnego wykorzystania nabytych umiejętności i świadomości użyteczności przyswojonej wiedzy w różnych obszarach przyszłej aktywności zawodowej. Istotnym, być może kontrowersyjnym, założeniem programu geometrii wykreślnej na Wydziale Architektury PG jest nie tylko wykształcenie wyobraźni przestrzennej, umiejętności rozwiązywania problemów przestrzennych i ich zapisu w dwuwymiarowym rysunku, ale także wycwiczenie biegłości w kreśleniu i rysunku odręcznym.

Mam nadzieję, że bardziej szczegółowe przedstawienie powyższych treści będzie cennym głosem w dyskusji nad miejscem geometrii wykreślnej w edukacji nowoczesnego inżyniera i sposobami osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Literatura:

- [1] Krajowe Ramy Kwalifikacji: <http://www.krk.org.pl/>